

VERSLAG VAN DE STAAT DER MAATSCHAPPIJ EN HAAR BELANGRIJKSTE LOTGEVALLEN EN HANDELINGEN GEDURENDE HET VERENIGINGSJAAR 2025-2026

Activiteiten en publicaties

De jaarvergadering van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde werd gehouden op zaterdagmiddag 21 juni 2025. Tijdens deze vergadering droeg mevrouw Odile Heynders het voorzitterschap over aan de heer Ton van Kalmthout. Aansluitend werd in de Vossiuszaal van de Universiteitsbibliotheek Leiden een symposium over de taal en letteren van Suriname en het Caraïbisch gebied georganiseerd. Alle stoelen waren bezet, ook door personen geen lid zijn van de Maatschappij. Scheidend voorzitter van het bestuur Odile Heynders hield haar jaarrede over het werk van Astrid Roemer. Hierna vertelde Cefas van Rossem over zijn onderzoek naar het Virgin Islands Dutch Creole. MNL-fellow Cynthia Zwijnenburg sprak het publiek toe over haar studieverblijf in Paramaribo, waar zij archiefonderzoek deed in verband met haar studie naar Surinaamse encensering in toneelproducties van Toneelgenootschap Thalia in de periode 1952-1989. Na de pauze ging Guus Pengel in gesprek met vier jonge schrijvers uit de Werkgroep Caraïbische Letteren over de herkomst en toekomst van de Caraïbische Letteren. Na afloop werd er door de bezoekers nog nagepraat tijdens de borrel.

In juni 2025 hebben alle leden een digitaal exemplaar van het *Jaarboek 2023-2024* ontvangen. Voor wie daarvoor belangstelling heeft zijn de jaarboeken tegen betaling ook in gedrukte versie te bestellen. Deze editie bevat onder andere de levensberichten van Hannemieke Stamperius, Karel Bostoen en Jan de Jongste. Het door Arjen van Lil geschreven essay *Diagnose: verleden tijd* is erin opgenomen; Van Lil won in 2024 de Elise Mathilde Essayprijs. Als altijd staan de juryadviezen en, voor zover beschikbaar, de dankwoorden van de laureaten in het Jaarboek, en sluit het af met 'Besturen en commissies': wie doet wat in Maatschappij-verband.

In december kregen alle leden *Accolade 2025* thuisgestuurd. Het thema van dit nummer was 'De kracht van het beeld' met onder meer een artikel over de tekeningen van historicus Johan Huizinga en een artikel over het beeld van de Friezen, zoals voorgesteld in de zeventiende en achttiende eeuw. Verder een interview met boekillustrator Paul van der Steen en een stuk over de Amsterdamse fotografe Maria Austria.

De website en de maandelijkse digitale Nieuwsbrief voorzien de leden voortdurend van actuele informatie over de Maatschappij en haar aandachtsgebieden. De Boekenactie voor de leden is ook in 2025/2026 gecontinueerd met diverse aantrekkelijke aanbiedingen.

In 2025 kende het bestuur drie prijzen toe: de Elise Mathilde Essayprijs voor literatuur, de Henriëtte de Beaufortprijs voor (auto)biografieën en de Debutantenprijs voor poëzie. De feestelijke uitreiking vond plaats tijdens de Laureatenmiddag op zaterdagmiddag 11 oktober 2025 in het Telders Auditorium van het Academieggebouw te Leiden. Bij aanvang heette

bestuurslid Lieke van Deinsen alle aanwezigen van harte welkom. Als eerste ontving Carlijn Cober de Elise Mathilde Essayprijs 2025 voor haar essay *Vluchtlijnen*. Mevrouw Pien van der Hoeven (die het Elise Mathilde Fonds vertegenwoordigde) sprak haar lovend toe, waarna de laureaat haar winnende essay voorlas. Vervolgens presenteerde Lieke van Deinsen het MNL-fellowship aan het publiek, waarna de fellows van 2024 hun onderzoek presenteerden. Literatuurwetenschapper Paul Hulsenboom doet onderzoek naar de literaire dynamiek tussen West- en Oost-Europa en bezocht daarvoor de biblioteka Gdańska en de Copernicusbibliotheek in Toruń. Neerlandica en boekhistorica Thirza Blekendaal doet promotieonderzoek naar uitgever, dichter en schrijver Mea Verwey en deed tijdens haar fellowship archiefonderzoek. De tweede prijsuitreiking van deze middag was voor schrijver en dichter Bart Moeyaert. Hij ontving de Henriëtte de Beaufortprijs voor (auto)biografieën 2025 voor zijn boek *Een ander leven* (2024). Juryvoorzitter Koen Rymenants las het juryrapport voor, waarna de laureaat een ontroerend dankwoord uitsprak. Hierna mocht dichter Bob Vanden Broeck de Debutantenprijs 2025 in ontvangst nemen voor zijn bundel *de richting is richting omleiding* (2023). Yves T'Sjoen las het juryrapport van de Commissie voor Schone Letteren voor, waarna de dichter een dankwoord uitsprak en voordroeg uit eigen werk. Vervolgens nam Kester Freriks met een voordracht getiteld *35 jaar aandacht voor debutanten* afscheid als voorzitter van de Commissie voor Schone Letteren. Bestuursvoorzitter Ton van Kalmthout sprak hem toe en verraste hem met een erelidmaatschap van de Maatschappij als dank voor zijn toewijding. Zangeres Marijke Laurens nam tijdens deze middag de muzikale omlijsting voor haar rekening; pianiste Henriëtte Currie zorgde voor de begeleiding. Op het repertoire stonden eigen vertalingen van liederen van Kurt Weill, Dimitri Shostakovich en Ede Staal. De Laureatenmiddag werd afgesloten met een geanimeerde borrel.

De Huizingalezing 2025 (mede georganiseerd door de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Leiden en opinieweekblad *EW Magazine*) was op donderdagavond 11 december in de Stadsgehoorzaal te Leiden. De 54ste Huizingalezing werd gegeven door filosoof en voormalig Denker des Vaderlands Daan Roovers. Onder de noemer *Wat op het spel staat. De grenzen van politiek en fair play* vertaalde zij de ideeën van cultuurfilosoof Johan Huizinga (1872-1945) naar deze tijd.

In 2025/2026 zijn twee MNL-fellowships toegekend (er waren zeventien inzendingen). Het gaat om twee projecten van elk drie maanden. Als eerste zal boekhistorica Dominique Schuiling door middel van archiefonderzoek en tekstvergelijking onderzoek doen naar de vertaling en verspreiding van Nederlandstalige literatuur in Nederlands-Indië tussen 1908 en 1942, met een bijzondere focus op het koloniale uitgeversinstituut Balai Poestaka. De tweede MNL-fellow is dr. Henning Radke; hij onderzoekt de rol van het Nederlands als bemiddelende en normerende taal binnen de missionaire taalkunde in Suriname. Hiervoor zal hij afreizen naar Suriname om archiefonderzoek te verrichten.

De Maatschappij der Nederlandse Letterkunde verleende in het verenigingsjaar 2025-2026 subsidie aan de Studievereniging Helios voor de organisatie van hun Landjuweel; de Stichting Feest der Poëzie voor de totstandkoming van een bloemlezing uit het werk van J.H. Leopold;

aan de Werkgroep Zeventiende Eeuw ten behoeve van de reiskosten van de keynote speaker op het jaarcongres; aan vertaler Davide Bertagnolli voor zijn Italiaanse editie van *Van de vos Reynaerde*; aan de Werkgroep 18^e Eeuw voor een congres over kinderen in de achttiende eeuw en aan Rick Honings voor het drukken van de bundel *Sonnetten en kwatrijnen* die gedichten van Peter van Zonneveld bevat.